

การศึกษากระบวนการปรับนโยบายต่างประเทศ
ของไทยต่อสาธารณรัฐประชาชนจีนระหว่าง 1969 - 1973

นายถาชัย สันทรสมบัติ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

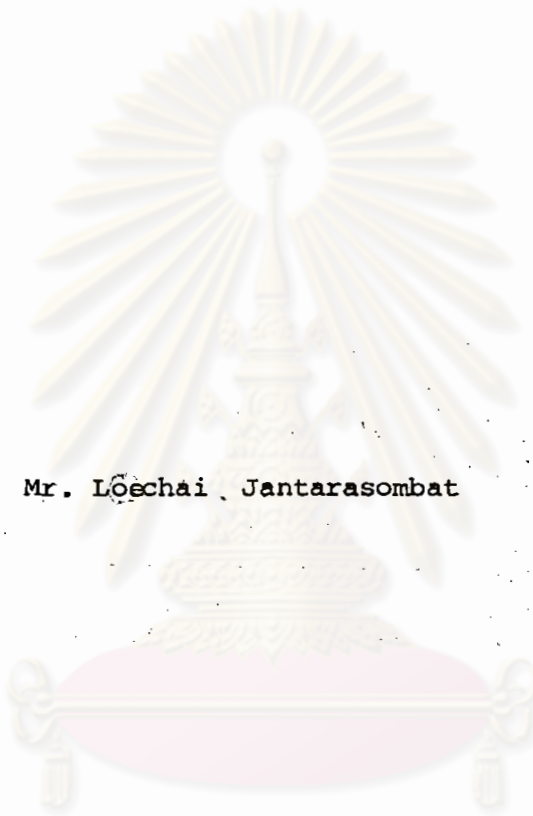
พ.ศ. 2529

ISBN 974-566-847-8

013423

15296842

Thailand's Policy towards The People's Republic
of China, 1969 - 1973 : A Study of the Process of policy Adaptation.

Mr. Loechai Jantarasombat

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts

Department of International Relations

Graduate School

Chulalongkorn University

1986

ISBN 974-566-847-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษากระบวนการปรับนโยบายต่างประเทศของไทยต่อสาธารณรัฐ
 ประชาชนจีนระหว่าง 1969-1973

โดย นายฤชัย สันทรลัมปิติ

ภาควิชา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ม.ร.ว. สุ่มพันธุ์ บริพัตร

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้มหาวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต.

.....
 (รองศาสตราจารย์ ดร. สร้อย พิศาลบุตร)

รักษาการในตำแหน่งรองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนรักษาการในตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
 (รองศาสตราจารย์ ดร. กุสุมา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา)

.....
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ม.ร.ว. สุ่มพันธุ์ บริพัตร)

.....
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภิญญา รัตนมงคลมาศ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษากระบวนการปรับนโยบายต่างประเทศของไทยต่อสาธารณรัฐ
ประชาชนจีนระหว่าง. 1969 - 1973
ชื่อผู้เขียน นายถาชัย สัมทรสมบัติ
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ม.ร.ว. สุธัมพันธ์ บริพัตร
ภาควิชา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
ปีการศึกษา 2528

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มุ่งเน้นศึกษาถึงกระบวนการปรับนโยบายต่างประเทศไทยต่อ
สาธารณรัฐประชาชนจีนในช่วงปี 1969 - 1973 ซึ่งอยู่ในช่วงการบริหารประเทศของรัฐบาล
จอมพลถนอม กิตติขจร (1964-1973) ทั้งนี้จะเน้นศึกษาปัจจัยที่เป็นสาเหตุผลักดันให้ผู้นำไทย
ทำการปรับนโยบาย โดยจะใช้ทฤษฎีความเกี่ยวพัน (Linkage Theory) เป็นกรอบในการ
วิเคราะห์

ผลของการวิจัยปรากฏว่า การที่สหรัฐอเมริกาประกาศสิทธินิวกสน เมื่อปี 1969 พร้อมกับ
แสดงเจตนาที่จะลดบทบาทของตนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และการปรับความสัมพันธ์
ระหว่างสหรัฐฯ กับสาธารณรัฐประชาชนจีนในปี 1972 เป็นปัจจัยภายนอกที่เป็นตัวกระตุ้นใน
กระบวนการปรับนโยบายต่างประเทศไทยต่อสาธารณรัฐประชาชนจีนในช่วงดังกล่าว โดยพบว่า
ผู้นำฝ่ายพลเรือนโดยเฉพาะ มีความเคลื่อนไหวในความพยายามที่จะปรับความสัมพันธ์กับสาธารณรัฐ
ประชาชนจีน แต่ผู้นำฝ่ายทหาร ซึ่งมีอำนาจชี้ขาดในขณะนั้น ยังคงมีความหวาดระแวงในสาธารณรัฐ
ประชาชนจีน และต้องการดำเนินนโยบาย "รอดูไปก่อน" กับประเทศดังกล่าว ฉะนั้น การปรับ
นโยบายต่างประเทศไทยต่อสาธารณรัฐประชาชนจีน จึงมีขึ้นในขอบเขตที่จำกัด โดยมีปฏิสัมพันธ์
ระหว่างกันทางด้านกีฬา การค้า และด้านวัฒนธรรมอื่น ๆ เท่านั้น และความสัมพันธ์ทางด้าน
การเมือง ยังคงไม่ได้รับการพัฒนาแต่อย่างใด

Thesis Tette Thailand's Policy towards The People's Republic
of China, 1969-1973 : A Study of the Process of
Policy Adaptation.

Name Mr. Loechai Jantarasombat

Thesis Advisor Sukhumbhand Paribatra, M.R.

Department International Relations

Accademic Year 1985

ABSTRACT

This thesis is a study of the process of adaptation of Thailand's policy towards the People's Republic of China (PRC) in the period between 1969 and 1973, which was the period of Field Marshal Thanom Kittikachorn's premiership, focusing on the factors explaining Thailand's policy and using linkage theory as the analytical framework.

It was found that the Nixon doctrine, which expressed the United States's intention of reducing its commitments in Southeast Asia, and the Sino-American rapprochement were the external factors which catalysed the adaptation of Thailand's policy towards the PRC and that civilian leaders in particular were keen to improve relations with the latter. However, it was also found that Thailand's military leaders, who had the decisive power in that period, were still suspicious of the PRC and only wished to have a "Wait-and-See" policy. Therefore, the policy adaptation was very limited, the interactions between Thailand and the PRC being confined to sports, culture and trade.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ก็ด้วยความกรุณาจาก ผศ. ม.ร.ว. ลุ่มพันธ์ บริพัตร อาจารย์ที่ปรึกษาของผู้เขียนที่คอยให้คำแนะนำตลอดระยะเวลาที่ทำวิทยานิพนธ์ นอกจากนี้ใคร่ขอขอบพระคุณ รศ. ดร. กุสุมา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา และ ผศ. ดร. อภิญญา รัตนมงคลมาศ ที่กรุณาเสนอแนะและแก้ไขปรับปรุงให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอขอบพระคุณ ผศ. ดร. ชัยโชค จุลศิริวงศ์ ที่ได้ให้คำแนะนำช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ อย่างดียิ่ง

ผู้เขียนขอขอบคุณที่ ๆ ทุกคนที่ให้การสนับสนุนต่อผู้เขียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณสุปราณี ความดี คุณกล้าหาญ ช่างวนิชพร คุณชนชัย เจริญพงษ์ และ ร.อ. หญิง ศรีนยา ณะรัชต์ คุณเรียม กิตติพงศ์ธนกิจ และคุณบุพดี

ผู้เขียนรู้สึกซาบซึ้งความเอื้อเฟื้อและช่วยเหลืออย่างดียิ่งของคุณสมพร บัวศักดิ์ และ คุณพิรศักดิ์ นนทะเปารยะ สิ่งขอขอบคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย. นอกจากนี้ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคนที่คอยให้กำลังใจและช่วยเหลือผู้เขียน คือ คุณอนันต์ ตระกูลจตุมลสุข คุณวาสนา วิมุกตานนท์ คุณนเรศ ทิพย์ศิริ คุณธารพย์ ศิริวิชิราภรณ์ คุณเรณู เหลี้ยววงศ์ถร คุณชฎาพร พิชัยเรียม คุณออน ปลอดกระโทก คุณญาณี รัตนภรณ์ คุณธีระพงศ์ วนิชชานนท์ คุณวราภรณ์ จุลปานนท์ คุณอมิรวดี เฉยรอด คุณพิมพ์สินทร์ จุติกุลสันติสิน คุณชัยชลี ล่วงภูมิ คุณวิไลลักษณ์ ศิริเลิศพรรณา คุณนาตยา ทิพย์วรรณ คุณรังสมันต์ วิมลพันธุ์ และเพื่อน ๆ อีกหลายคนที่ไม่สามารถเอ่ยนามในที่นี้ได้

ขอขอบคุณสถาบันต่าง ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือในด้านการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่ห้องสมุดคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ศูนย์เอกสารแห่งประเทศไทย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หอสมุดแห่งชาติ และห้องสมุดเอ.ย.เอ.

สุดท้ายผู้เขียนรู้สึกสำนึกในพระคุณของคุณแม่คุณพ่อและญาติพี่น้องทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือเป็นกำลังใจในระหว่างที่กำลังศึกษาอยู่ รวมทั้งตระหนักถึงพระคุณอาจารย์ทุกท่านในคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ประศาสน์ความรู้ให้แก่ผู้เขียนตลอดระยะเวลาที่ศึกษาอยู่ในสถาบันแห่งนี้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	๔
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๖
กิตติกรรมประกาศ	๘
บทที่	
1. บทนำ	1
2. สภาวะการดำเนินงานนโยบายต่างประเทศไทยต่อสาธารณรัฐประชาชนจีน ระหว่าง 1964-1968 และ 1969-1973	8
3. การวิเคราะห์สาเหตุของการปรับนโยบายต่อสาธารณรัฐประชาชนจีน ระหว่าง 1969-1973	38
4. บทสรุป	74
บรรณานุกรม	77
ภาคผนวก	94
ประวัติผู้เขียน	95

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย